

VÍZ VILÁGNAP – VIZET MINDENKINEK!

Horváth Júlia, a zirci Reguly Antal Általános Iskola tanulójának díjnyertes pályázati rajza

Ismét nagyszerű hangulat jellemezte a várpalotai vízmű bált

TARTALOM

GYERTYALÁNG AZ ALAGÚT VÉGÉN	2
VÁLTOZIK A FELADATKÖR	3
ÜZEMI TANÁCS ÉS MUNKAVÉDELMI KÉPVISELŐK VÁLASZTÁSA	3
A VIZES ÁGAZAT JÖVŐÉÉRT – NYÍLT NAP A BAJAI FŐISKOLÁN	4
„MI LESZ VELED AZBESZTCEMENT”	4
A KAMONDI VÍZTISZTÍTÓ KÁLVÁRIÁJA	5
SEGÍTENEK AZ OKOSTELEFONOK	6
TÖRZSGÁRDA JUTALOMRA JOGOSULTAK	6
HUMÁN HÍRMORZSÁK	6
PALACKOZOTT VÍZ	7
KARITATÍV KEZDEMÉNYEZÉS IVÁNCSIK GERGŐVEL	8
VIZET MINDENKINEK!	8
MAGÁNYOS BOLYGÓ – NÉGY HÓNAP A SZEMÉTSZIGETEKEN	10
BÁLI BULI PALOTÁN	12

PÁLYÁZATOK FELÚJÍTÁSRA

GYERTYALÁNG AZ ALAGÚT VÉGÉN

Decemberben megkészt „ajándék” érkezett az Innovációs és Technológiai Minisztériumtól. Már amennyiben a víziközművek rekonstrukciójára, illetve energiatakarékos eszközök, technológiák beszerzésére irányuló pályázati lehetőségeket ajándéknak nevezhetjük akkor, amikor a szolgáltatási díjak befagyasztása, illetve a tetemes közműadó következtében előálló forráshiány oda vezetett, hogy a víziközművek műszaki állapota országszerte folyamatosan romlik, a szolgáltatók pedig napi anyagi és műszaki gondokkal küzdenek. Mint tudjuk, a fennálló helyzet miatt az ágazat már jó néhány éve kongatja a vészharangot.

De inkább örülünk annak, hogy végre megmozdult valami! És ne legyünk ünneprontók azzal a gondolattal sem, hogy a jelenlegi helyzet kissé abszurd: pályáznunk kell azért, hogy forrásunk legyen arra, amit normális körülmények között egy szolgáltatónak a tisztességes bevételeiből kellene tudni finanszírozni.

De nézzük a pályázati kiírásokkal kapcsolatos száraz tényeket!

Rekonstrukciós pályázat:

–A támogatás igénybevételére jogosult az ellátásért felelősök vagy az ellátásért felelősök víziközmű-szolgáltatóval együttesen alakított konzorciuma.

–Cél a víziközmű-rendszerek műszaki állapotának javítása.

–Víziközmű-rendszerekenként egy, a Gördülő Fejlesztési Tervben jóváhagyott feladatra lehet pályázni (csak felújítás, pótlás).

–A támogatás a Víziközművek Állami Rekonstrukciós Alapjából történik, mértéke 70%, ami legalább 10 millió és legfeljebb 100 millió forint lehet.

–30%-os önrészt kell biztosítania a pályázónak.

–A támogatás folyósítására a rekonstrukció megkezdését megelőzően, egy összegben kerül sor

–A pályázatban rendelkezésre álló keretösszeg mintegy 1,5 milliárd forint.

Energiahatékonysági pályázat:

–A támogatásra víziközmű-szolgáltatók ellátásért felelősökkel alkotott konzorciuma pályázhatot.

–Víziközmű-rendszereket működtető infrastruktúra tekintetében energiatakarékos eszközök, berendezések (szivattyúk, fűvók, frekvenciaváltók, víztelenítő berendezések), technológiák beszerzésére irányul, továbbá olyan megújuló energetikai beruházásokra, melyek az energiatakarékosság fokozását és az üvegházhatású gáz kibocsátás csökkentését eredményezik.

–A támogatás 50 %-os, de legfeljebb 250 millió Ft lehet. 50%-os önrészt kell biztosítania a pályázónak.

–A megújuló energetikai korszerűsítés további feltétele, hogy a teljes támogatási igény 20 %, de legfeljebb 50 millió Ft lehet.

–Az energiatakarékos eszközök, berendezések beszerzése esetén az energia-megtakarítást igazolni kell.

–A támogatás a Támogatói okirat aláírását követő 30 napon belül kerül folyósításra.

–A rendelkezésre álló keretösszeg 5 milliárd forint.

A másfél, illetve öt milliárd forintos keretösszeg, csak a nagyon felületes szemlélődő számára tűnik soknak. Valójában ez meglehetősen kevés, figyelembe véve a mintegy negyven rekonstrukcióra és eszközbeszerzésre kitézett szolgáltatót.

Biztató viszont, hogy a pályázatokkal kapcsolatban a Magyar Víziközmű Szövetség által januárban szervezett szakmai napon az Innovációs és Technológiai Minisztérium képviselői azt a kijelentést tették, hogy remélhetőleg hasonló pályázati lehetőségek az elkövetkező években is várhatóak.

A fent említett szakmai nap megszervezését az indokolta, hogy a pályázati kiírások meglehetősen sok, és nagyon hasonló kérdések tömkelegét generálták a leendő pályázókban.

Néhány olyan kérdés, ami a pályázati anyagból nem, vagy nem egyértelműen olvasható ki:

„A támogatás nettó, vagy bruttó?”

„Egy pályázó hány pályázatot nyújthat be?”

„A konzorciumot mikor kell létrehozni? A pályázat benyújtása előtt, vagy elég nyertesség esetén? Vannak-e a szerződésnek kötelező tartalmi elemei?”

„Az energia-megtakarítást mérésrel, vagy számításokkal kell igazolni? Ha számítással, akkor hogyan?”

„Mi elszámolható költség, mi nem?”

„Rekonstrukció esetén a földmunka támogatható, vagy nem?”

Január folyamán a felmerült kérdések tisztázódtak, valamint a benyújtandó pályázatok száma és műszaki tartalma is körvonalozódott.

Társaságunk mindkét pályázat esetében a fejlesztéssel érintett ellátásért felelősökkel együtt alkotott konzorciumi formában pályázott, ahol a konzorcium képviselője a BAKONYKARSZT Zrt.

Kihasználva a pályázatok adta lehetőségeket, a rekonstrukciós pályázat keretében társaságunk 10 víziközmű-rendszeren adott be pályázati anyagot, elsősorban rossz állapotban lévő ac. vízvezeték rekonstrukciójára, betoncsatornák felújítására és a várpalotai, valamint a márkói szennyvíztisztító telepek fejlesztésére. A pályázatok értéke összesen nettó 1.155.803.880,- Ft, melyből a támogatás összege – nyertes pályázat esetén – maximum nettó 789.649.916-Ft lehet.

Az energiahatékonysági pályázat keretében a veszprémi szennyvíztisztító telepen napelmeles rendszer kiépítésére kér-

tünk támogatást, ugyanakkor 7 ivóvízellátó víziközmű-rendszer vízbázisainál, valamint nyomásfokozóinál pályáztunk új szivattyúk megvételére, valamint 4 szennyvízelvezető és -tisztító víziközmű-rendszeren átemelő szivattyúk, fűvók, víztelenítő berendezések cseréjére, kiváltására. Az említett pályázatok értéke összesen nettó 241.704.900-Ft támogatási összeg. Nyertes pályázat esetén az energiahatékonysági beruházás összértéke nettó 483.409.800-Ft lehet.

A kész pályázati anyagot 2019. február 28-ig kellett begyűjtani az Innovációs és Technológiai Minisztériumba.

A rekonstrukciós pályázatnál a befogadott pályázatok a beadási határidőt követő 30 napon belül kerülnek kiértékelésre és rangsorolásra. A miniszter további 30 napon belül dönt a pályázatok elfogadásáról, a támogatás megítéléséről. A pályázó az értesítést a döntés meghozatalát követő 10 napon belül kapja meg.

Az energiahatékonysági pályázatnál az egyedi támogatási kérelmekkel kapcsolatos miniszteri döntés meghozatalára várhatóan 2019. június 30. napjáig kerül sor. Nyertes pályázat esetén a Támogatói okirat 2019. július 31. napjáig kerül kiállításra.

A társaságunk által beadott pályázati támogatási igényekből látható, hogy a rekonstrukciós pályázat esetén, csak a mi támogatási igényünk a teljes támogatási keret több, mint a felét kitevő, míg az energiahatékonysági pályázatnál igyekeztünk kihasználni az egy pályázóra jutó maximális támogatás összegét, azaz 250 millió Ft-ot.

Társaságunk bizakodva várja az igényelt támogatások megítélését és további pályázatok kiírását, hiszen még bőven maradt további felújítási lehetőség, illetve igény az üzemeltetésünkben lévő víziközműveken.

SZ.CS. – S.H.S.

KÖZPONTI DISZPÉCSERSZOLGÁLAT: VÁLTOZIK A FELADATKÖR

Társaságunk úgy döntött, hogy a költségsökkentést előtérbe helyezve, a víziközmű-szolgáltatás színvonalának megtartása mellett, átalakítja a jelenlegi diszpécserszolgálatot.

A korszerű folyamatirányítási rendszerek alkalmazása lehetővé teszi, hogy az ajkai éjszakai 12 órás diszpécserszolgálatot megszüntessük, a feladatokat pedig integráljuk a veszprémi székelyi központi diszpécserszolgálatba.

Ajkán és Veszprémben is eddig megszakítás nélküli munkarendben dolgoztak a diszpécserek. A Várpalotai Üzemegységen pedig hétköznapi nappal 12 órás munkaidőben, míg zirci és nagyvázsonyi üzemegységekhez tartozó diszpécserszolgálat már régóta csak munkaidőben működött, munkaidő után pedig a veszprémi központi diszpécserszolgálat vette át a feladataikat.

2019. március 18-tól a veszprémi központi diszpécserszolgálat tart már csak 24 órás munkarendet.

A munkarend átalakítása előtt felmértük a jelenlegi gyakorlatot, kiértékeltek a többi üzemegység-

günkön bevezetett rendszerek tapasztalatait. Megnéztük, hány munkavállaló marad az ajkai diszpécserszolgálatban nappali beosztásban.

A veszprémi és ajkai diszpécseres közös megbeszélést tartottak az "új" területen lévő víziközmű-rendszerek megismerése végett. Az új munkarend bevezetése előtt pedig az ajkai diszpécserszolgálatban a folyamatirányító rendszerek szoftverjeit működtető számítógépeket és szünetmentes tápegységeket újakra cseréltük, ezzel is biztonságosabbá téve a távműködtetést.

Az ajkai diszpécserszolgálat munkarendjének átalakításával egy lépéssel közelebb érünk a távlati cél megvalósításához, miszerint társaságunknál egy központi diszpécserszolgálat működjön, minden időben. Ennek a távlati célnak a megvalósításához azonban a veszprémi diszpécserszolgálatunkat tovább kell erősíteni, mind személyi állomány, mind folyamatirányítási szoftverek és számítógépek tekintetében is.

S.H.S

XXXXXXX

ÜZEMI TANÁCS ÉS MUNKAVÉDELMI KÉPVISELŐK VÁLASZTÁSA

A Társaságnál működő Üzemi Tanács és Munkavédelmi képviselők mandátuma 2018 decemberében járt le. A mandátum lejártá előtti az Üzemi Tanács elnöke, Kemény Kálmán gondoskodott arról, hogy a megalakuljon választási bizottság, amely a választást 2018. december 5. napjára írta ki. Ezt követően megkezdődhetett a jelöltállítás.

Sajnos első körben nem sikerült egyik választásra sem kellő létszámú jelöltet állítani, ami minimum 7 főt jelent, ezért a választási bizottság elnöke a jelöltállítás időpontját meghosszabbította 2018. november 20-ig. Erre az időpontra már sikerült a megfelelő létszámú jelöltet állítani. A választás lezajlott, és „félsikert” hozott.

A munkavédelmi képviselő választáson a szavazásra jogosult munkavállalók 69,72 százaléka vett részt, így a szavazás érvényes volt. A megválasztott munkavédelmi képviselők: Koós Máté (Zirci Üzemtechnológus), Rieger Ottó (Ajkai Üzemtechnológus), Horváth István Zoltán (Várpalotai Üzemtechnológus), Kramarics Miklós (Értékesítési Osztály), Steixner Péter Pál (Nagyvázsonyi Üzemeltetés), Schenek Tibor és Bognár Gyula (Veszprémi Üzemtechnológus).

Az Üzemi Tanács választáson szavazásra jogosult munkavállalók ugyancsak 69,72 százaléka vett részt, így a szavazás érvényes volt. A leadott szavazatok alapján, a megválasztott Üzemi Tanács tagok: Koós Máté (Zirci Üzemtechnológus), Rieger Ottó (Ajkai Üzemtechnológus), Hegyi Zoltán és Lujber Gábor (Várpalotai Üzemtechnológus), Kiss Balázs (Nagyvázsonyi Üzemeltetés).

A Munka Törvénykönyvének előírásai alapján a megválasztott

Üzemi Tanács új elnöke
Rieger Ottó

Üzemi Tanács tagjainak létszáma nem érte el a 7 főt, mivel az egy főre leadott szavazatok aránya nem haladta meg a többi jelölt esetében a 30%-ot, így a választási bizottság új jelöltállítás határidőt állapított meg 2018. december 21-ig. A választást pedig 2019. január 4-re írta ki.

Erre a napra kiírt választás sikerrel zárul. A szavazásra jogosult munkavállalók 59,18 százaléka vett részt, így a szavazás érvényes volt. A 2018. december 5-én megválasztott öt tag mellé megválasztottak két tagot: Imreh Györgyöt (Üzemviteli Osztály), Szabó Krisztiánt (Értékesítési Osztály). Póttag: Bognár Gyula (Veszprémi Üzemtechnológus).

Az Üzemi Tanács januárban megtartotta alakuló ülését, ahol maguk közül elnököt választottak.

A választás eredményeként az Üzemi Tanács elnöke Rieger Ottó lett.

Gratulálunk mindkét „szervezet” megválasztott tagjainak, eredményes és sikeres munkát kívánunk!

S. E.

A VIZES ÁGAZAT JÖVŐÉÉRT – NYÍLT NAP A BAJAI FŐISKOLÁN

A Magyar Víziközmű Szövetség a Nemzeti Közszolgálati Egyetem Víz tudományi Karával évek óta tartó együttműködésének eredményeként nyílt napot szerveztek a víziközmű szolgáltatók számára 2019. január 17-én, Baján. A szolgáltató társaságok lehetőséget kaptak a bemutatkozásra, valamint az egyetem is bemutathatta magát a leendő diákoknak.

A nyílt nap mottója: „Közös cél, hogy felhívjuk a figyelmet arra, hogy aki ma a vizes ága-

zatban dolgozik, az a jövőért is dolgozik!!!”

A rendezvényre való felhívásként megkerestük a Veszprémi Szakképzési Centrum két intézményét, az Ipari Szakgimnáziumot és a Táncsics Mihály Szakgimnáziumot, felajánlva a nyílt napon való részvétel lehetőségét. Az „Ipari” élt is a lehetőséggel, és így hét diákja, valamint Radács Attila műszaki igazgató, Renkó Péter üzemmérnökség vezető főmérnök és jómagam nagy várakozással keltünk útra.

Az út, egy-egy rövidebb beszélgetést leszámítva, szinte teljes mértékben csendben zajlott, de közeledve Bajához egyre inkább érezhető volt az izgalom a fiatalok részéről, míg ha a látogatás ekkor még leginkább egy „tanítás nélküli buli napnak” minősült a szemükben. A szerencsés megérkezés után elfoglaltuk a számunkra kijelölt helyet és kialakítottuk a BAKONYKARSZT Zrt. standját.

A megnyitón Dr. Kovács Gábor r. dandártábornok, oktatási rektorhelyettes (NKE) és Dr. Bíró Tibor dékán (NKE VTK) rövid ismertetőjét követően Kurdi Viktor, a MaVíz elnöke és Kreitner Krisztina PR- és marketing menedzser közreműködésével egy rendhagyó, személyes élményekkel teletűzdelt „előadás” keretében mutatta be a víziközmű szolgálat szépségeit.

A megnyitót követően kezdődtek a hivatalos programok, amelyeken az érdeklődő fiatalok közül mindenki nagy lelkesedéssel vett részt. Lehetőségük nyílt a Campus bejárásra, részt vehettek pódiumbeszélgetésen, melynek témája „Nők a műszaki pályán”, valamint „Nők-Tudomány-Karrier-Család”, és természetesen ismerkedhettek a szolgáltatókkal, akik az ország minden részéből igen szép számmal képviseltették magukat a rendezvényen.

A programok befejeztével, késő délután indultunk hazafelé, immáron a fiatalok számára sok-sok új élménnyel. A beszélgetések a „buli nap” hangulatból az aznap megtapasztalt ismeretek feldolgozásába lényegültek át. A „vizes mérnöki” továbbtanulással kapcsolatosan felsorakoztatott pro és kontra érvek a nyílt napon résztvevő diákok meglepően felelősségteljes gondolkodásról tettek bizonyosságot. Véleményem szerint, többeket komoly elgondolkodásra késztetett az egyetemi nyílt napon való részvétel során hallottak. A beszélgetések alapján úgy vélem, hogy a BAKONYKARSZT Zrt. segítségével a nyílt nap meglátogatásában, kedvezően befolyásolja majd a fiatalokat a jövőbeni döntéseik meghozatalakor a vizes mérnöki pálya irányában. Szerintem, néhányan jó eséllyel ezt a szakmát fogják majd választani.

Mi pedig várjuk őket...!

Stadler Emese – Renkó Péter

„MI LESZ VELED AZBESZTCEMENT”

– SZAKMAI KONFERENCIA NOSZVAJON –

Az idei évben ismételtelen megrendezésre került az egri telepelyű Agriapipe Kft. és a zalakarosi Szabadics Zrt. által szervezett országos szakmai konferencia, melyet Heves megyében, a festői Noszvaj településen bonyolítottak le.

A konferencia színvonalas és komoly, nemzetközi érdeklődésre is számot tartó előadásorozat volt. Az idei téma az azbesztcement csövek által jelentett problémakör köré csoportosult, „Mi lesz veled azbesztcement?” címmel. A konferencián a BAKONYKARSZT Zrt. két fővel képviseltette magát, Réfi Ferenc ajkai és Somodi Ferenc veszprémi üzemmérnökség-vezetők személyében. A konferencián a megnyitót, köszöntőt és bemutatkozó előadások után az alábbi, felettebb érdekfeszítő előadásokat hallgathattunk meg.

Azbesztcementre vonatkozó előírások címmel Bernard Cometti (Franciaország) előadásában az azbesztcementtel való

munkavégzés franciaországi munkavédelmi gyakorlatáról kaptunk átfogó, és meglehetősen elrettentő hatású ismeretést.

Azbeszt a talajban: Most mi a teendő? tette fel a kérdést előadásának címében Dr. prof. Albert Moch (Németország), aki a talajban és a levegőben történő anyagtranszportot fejtegette, kitérve az egészségügyi kockázatokra és azok hatásmechanizmusára.

A csővizsgálatok új és korszerű módszereiről kaptunk áttekintést Nicholas Goertz-től (Kanada). Maga az alkalmazott metódus világviszonylatban annyira újszerű és informatív, hogy kísérleti alkalmazását a BAKONYKARSZT Zrt.-nél is megfontolhatjuk.

Azbesztcement csövek öregedéséről tartott előadást Dr. Fülöp Roland (Magyarország). A Budapesti Műszaki Egyetem oktatója a több, mint fél évszázada (jellemzően 1925 és 1980 kö-

zött) alkalmazott azbesztcement csőanyag öregedési folyamatairól adott tudományos igényű áttekintést.

A szakmánk egyik doyenje, Várszegi Csaba (Magyarország) – Az azbesztcement csövek a hazai vízellátásban... kérdések és kétségek címmel – a tőle megszokott igényes, gyakorlatias és szórakoztató stílusban foglalta össze tapasztalatait és kétségeit az eternit csövekkel kapcsolatban.

Osztrák forgalmazójuk jóvoltából megismerhettük a legkorszerűbb alakra záródó PE, és helyszínen kikeményedő, szoros illesztésű csőbélélesi technológiákat Az azbesztcement csövek feltárás nélküli Close-Fit és CIPP eljárásokkal című előadás során, amit Thomas Samanns-tól (Ausztria) hallottunk.

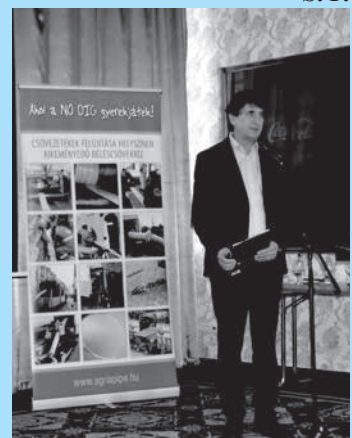
A legújabb spiráltekercselt csatorna felújítási technológiáról kaptunk részletes ismertetőt Tomori Yamagi (Hollandia) japán származású szakember tolmácsolásában „Csatornahálózatok felújítása SPR-TF technológiával” címmel.

A színvonalas nemzetközi előadásokat konzultáció követte,

ahol feltehattuk kérdéseinket és hozzá is szólhattunk a hallottakhoz. A konferencia helyszínén, egy kiállítás formájában be is mutatták az ismertített technológiát és termékeket.

Mindent összevetve megállapíthatjuk, hogy igényesen, időszzerű és megoldásra váró problémakört boncolgattak a konferencia előadói. Az elhangzottakat végiggondolva jogos büszkeséggel állapíthatjuk meg, hogy a BAKONYKARSZT Zrt., az alkalmazott felújítási és műszaki stratégiájával az ország innovatív vízműveinek élvonalába tartozik.

S. F.

A KAMONDI VÍZTISZTÍTÓ KÁLVÁRIÁJA

Kamondon az 1990-es évek közepén létesült egy BR 3072 CWG vastalanító. Feladatát tisztességesen ellátta, de az időközben a 4/2005. (III.11.) Korm. rendelettel módosított 201/2001 (X.25.) Kormányrendelet 6. sz. mellékletében rögzített vízminőségi határ értékeket már nem tudta teljesíteni az ammónium, illetve mangán vonatkozásában.

Egy pályázati lehetőség keretében – több településsel karöltve – sikerült forrást találni – maradvány pénzekből – egy biológiai ammóniamentesítő berendezés megépítésére.

A mű megvalósítására kiírt közbeszerzési pályázatot a Duviép 2000 Kft. nyerte, s a komplex víztisztító berendezés kiviteli terveit – a Generál Electric hasonló berendezését alapul véve – a siófoki Kristály Kft. készítette el. A kivitelezés gyorsított ütemben haladt, és 2009 végére el is készült.

Az üzemeltetés során különösebb problémák nem jelentkeztek, ám ez év augusztusában Kamondra lecsapott a „ménkü”, ugyanis arról értesültem kollégáimtól, hogy a biológiai oszlopok egyike alatt megjelent a szűrőkavics.

A mezőlaki tapasztalatok alapján felvetődött a gondolat, hogy a saválló tartály alja repedt meg, és túl sok idő nem áll rendelkezésre, mert a sérült tartály tehermentesítése után a másik tartály is szét fog repedni.

Előbb a saválló tartály gyártóját próbáltuk rábírní arra, hogy az enyhén szólva félre

sikerült művét hozza rendbe, de a cég azzal a tudattal, hogy monopol helyzete folytán nem tudjuk megkerülni, olyan hatalmas árajánlatot adott a javításra, hogy egyből más megoldások után kellett nézni.

Megnehezítette a dolgot, hogy a javításhoz az egész technológiát szét kellett szedni, de az épületből a tartályokat súlyuk és méretük miatt csak az épület megbontásával lehetett volna kiemelni.

Szerencsénk volt, hogy a felhagyott CWG vastalanítót sikerült újra életre kelteni a nagykanizsai Vízdúó Kft. segítségével, így időt nyertünk a biológiai oszlopok javítására, vagy cseréjére.

A Kristály Kft. tervezője szerint műanyag oszlopok szóba sem jöhetnek, ezért olyan cégek után néztem, akik saválló anyagot javítanak, garanciával. Az általános vélemény azonban az volt, hogy a javítás során a hegesztésnél a lemez újból el fog törni, tehát nem érdemes kísérletezni.

Tovább gondolva a műanyag vonalat, felvettem a kapcsolatot a Generál Electric oroszlanyi gyáranak főtechnológusával, aki megadta, hogy milyen tartályok jöhetnek szóba.

Sikerült olyan partnert találni – a győri Reál Prizma Kft. személyében –, aki nem csak a tartályt biztosította „baráti” áron, hanem a szét- és összeszerelést is el tudta végezni, mégpedig gyorsított ütemben.

A víztisztítást biztosító biológia helyreállításának leghosszabb folyamata az ammóniát nitríté

alakító, majd a nitrítet nitráttá alakító baktériumok kitenyészése. A folyamatot nehezítette, hogy kevés „oltó-anyagot”, tudunk hozni, így kénytelenek voltunk a saját tenyészetünket kivárni.

A folyamat szerencsére szépen beindult. Erre szükségünk is volt, mert idő közben a CWG vastalanító vas talpazata a hypo „jótekonny” hatása következtében teljesen elkorrodált, ami egyébként kívülről nem látszott a műanyag tartály szoknyája miatt, és egy szép vasárnap délután magával rántotta a CWG tartályt vezetékéstől, szerelvényestől. Ennek következtében már vatalanított vizünk sem volt.

Ismét havária helyzet állt elő. Radács Attila műszaki igazgató

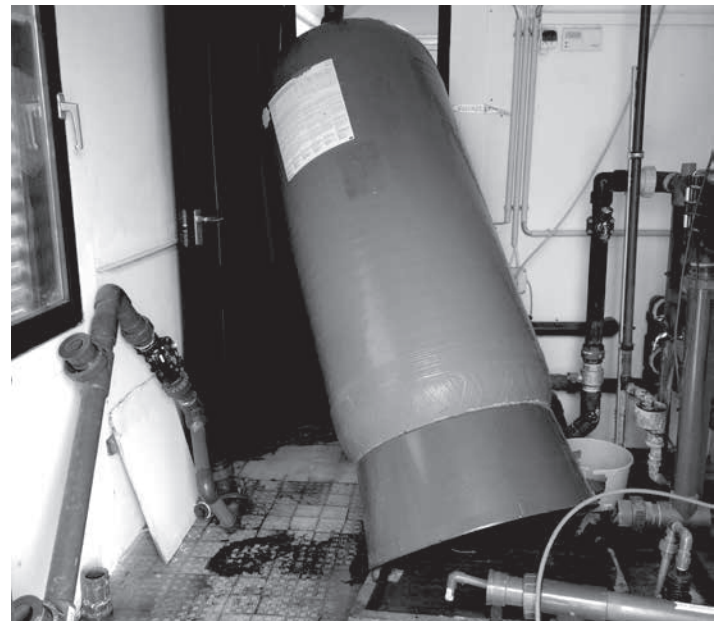
úr azt a verziót támogatta, hogy minél gyorsabban fejezzük be az eredeti biológiai tisztító rendszer újraépítését.

Közben természetesen cse-csemővizet szállítottunk a kisgyermekes családok számára.

Minden nap kijártunk víz-mintát venni, több hónapon keresztül.

A megújult oszlopok egyre jobb eredményeket hoztak, vas és mangán már nem volt a vízben, közben az ammónia is eltűnt, s már csak az maradt, hogy a nitrítet határérték alá vigyük. Ez 2018. december végére szintén sikerült, így összeségében sikeresnek mondható a beavatkozás

Csőbör Károly

Az eldölt CWG szűrőtartály

Megjelent a szűrőkavics

Az elkészült mű az új műanyag oszlopokkal.

SEGÍTENEK AZ OKOSTELEFONOK

– MÓDOSUL A LEOLVASÁS ÉS SZÁMLÁZÁS –

Sajtótájékoztató keretében, 2019. január 25-én ismertette a BAKONYKARSZT Zrt., hogy 2019-ben ütemezetten áttér a bekötési vízmérők évi egyszeri leolvasására. A bekötési mérővel rendelkező felhasználási helyeken – jellemzően családi házak – a korábbi kéthavi leolvasást évente egy leolvasás váltja fel. A lakossági locsolási célú mellékvízmérők leolvasása a bekötési mérők leolvasási rendje alapján, a lakossági bekötési vízmérőkkel egy időben történik, tehát évente egy alkalommal.

A számlák átlagfelhasználás alapján, évente öt alkalommal, kéthavi részszámlaként kerülnek kibocsátásra, míg a hatodik alkalommal a tényleges leolvasási adatok alapján megtörténik az elszámolás.

A gazdálkodó szervezetek esetében a 20 m³/hó felhasználást meghaladó közületi vízfelhasználások bekötési mérőit és az ezekhez tartozó locsolási célú mellékvízmérőket továbbra is havonta, a 20 m³/hó felhasználást nem meghaladó közületi vízfelhasználások bekötési mérőit, és az ezekhez tartozó locsolási célú mellékvízmérők azonban évente csak egy alkalommal olvassuk le.

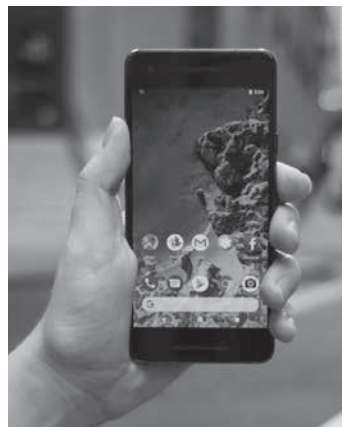
A mellékszolgáltatási szerződéssel rendelkező felhasználók részére a víziközmű-szolgáltatásról szóló részszámlákat, a korábbi gyakorlatnak megfelelően,

átlagfelhasználás alapján állítja ki a BAKONYKARSZT Zrt.

Mérőállás bejelentési lehetőséget a BAKONYKARSZT Zrt. a bekötési mérővel rendelkező E-számlára regisztrált felhasználói részére továbbra is biztosít.

A BAKONYKARSZT Zrt. két munkavállalója 2019. február 12-én - a MaVíz szervezésében - részt vett azon az előadáson, amelyen azok a víziközmű-szolgáltatók mutatták be leolvasási eszközeiket és gyakorlatukat, amelyek már több éve áttértek az évenkénti egyszeri leolvasásra. A BAKONYKARSZT Zrt. az éves leolvasás keretében a leolvasást végző kollégák részére 2019. február 26-án szakmai napot tartott, amelyen bemutattuk a fejlesztés alatt álló olvasóbotot és átadtuk az új víz-és porálló okostelefonokat, amelyek a vízmérő leolvasásban nyújtanak segítséget.

K. A.

HUMÁN HÍRMORZSÁK

Nyugdíjba vonult

Bábos József csatornaüzemi és szennyvíztisztítótelepi gépkezelő,

Szegletes Antal Károlyné takarítónő (Veszprémi Üzemmérnökség);

Pintér Gyula diszpécser,

Pintér László betanított csőhálózat és berendezésszerelő karbantartó

(Ajakai Üzemmérnökség)

Cartoletti László autó- és kisgépszerelő,

Kürti Béláné raktárkezelő (Várpalotai Üzemmérnökség).

Munkaviszonyuk megszűnt

Horváth Zoltán csőhálózat és berendezésszerelő karbantartó,
Kovács Krisztián vízmérő-leolvasó,

Ráblné Micskó Valéria takarítónő (Ajakai Üzemmérnökség);

Nagy Béla Márton vízmérő-leolvasó

(Pápakörnyéki Üzemvezetőség);

Sperl Péter István villanyszerelő (Nagyvázsonyi Üzemvezetőség);

Bajkai Norbert villanyszerelő,

Balázs Róbert vízmérő-leolvasó;

Györkösné Kárpáti Nikolette Györgyi adatrögzítő,

Kővári Rudolf diszpécser (Várpalotai Üzemmérnökség);

Czverencz Attila vízmérő-leolvasó (Zirci Üzemmérnökség);

Erdei Norbert mintavevő (Központi Laboratórium);

Kárász Norbert Miklós raktárvezető (Műszaki Osztály).

Új munkavállalók:

Németh Konrád csatorna-szolgáltatási művezető,

Samu Tamás csatornaszolgáltatási művezető (Veszprémi Üzemmérnökség);

Farkas Károly villanyszerelő (Nagyvázsonyi Üzemvezetőség);

Bognár Ferenc Máté villanyszerelő (Várpalotai Üzemmérnökség);

Polgár István csatornaüzemi és szennyvíztisztítótelepi gépkezelő

Kálmán Tibor csatornaüzemi és szennyvíztisztítótelepi gépkezelő (Zirci Üzemmérnökség);

Kiskó Viktória központi anyaggyártó,

Somogyi Zoltán raktárvezető (Műszaki Osztály);

Moskovics Tibor mintavevő (Központi Laboratórium);

Ferenczy Gyula műszaki előadó (Üzemviteli Osztály).

Gratulálunk

Auerbach Ritáéknak kislányuk Csillag Zselyke (2018. 12. 24.) születéséhez.

Búcsúunk

Grünvald Tibor kollégánktól, aki az Ajakai Üzemmérnökségen csatornaüzemi és szennyvíztisztítótelepi gépkezelőként dolgozott.

Stadler Emese

TÖRZSGÁRDA JUTALOMRA JOGOSULTAK 2018. 07. 01. - 2018. 12. 31. KÖZÖTT

45 éves törzsgárda tag

Pintér Gyula (Ajakai Üzemmérnökség).

40 éves törzsgárda tagok

Bene Zoltán és Grünvald Zoltán (Ajakai Üzemmérnökség) Horváth Andrásné (Központi Laboratórium).

35 éves törzsgárda tagok

Doma Attila (Veszprémi Üzemmérnökség) és Balázs Árpád (Műszaki Osztály)

30 éves törzsgárda tagok

Adorján Zsolt, Rieger Ottó, és Stribl András (Ajakai Üzemmérnökség), Zsebe László (Veszprémi Üzemmérnökség) és Nagy Elek (Várpalotai Üzemmérnökség).

25 éves törzsgárda tagok

Bende István (Ajakai Üzemmérnökség), Buza Balázs (Várpalotai Üzemmérnökség), Ferenczy Sándor, Pordán Árpád és Tóth Péter Imre (Veszprémi Üzemmérnökség), Petrovai

Péter (Informatikai Csoport), Czirákiné Purger Szilvia (Pénzügyi és Számviteli Osztály), és Csillag Győzőné (Szervezési és Humánerőforrás-gazdálkodási Osztály).

15 éves törzsgárda tagok

ifj. Olasz János (Ajakai Üzemmérnökség), Kiss Balázs (Nagyvázsonyi Üzemvezetőség), Vig Gábor (Üzemviteli Osztály) és Madarász Bernadett (Pénzügyi és Számviteli Osztály).

10 éves törzsgárda tagok

Etlinger Gábor, ifj. Stribl András, Kamondi Zoltán, Leskovics Péter és Tóth József (Ajakai Üzemmérnökség), Bognár Gyula, Holics János, Kun Attila és Petres Attila (Veszprémi Üzemmérnökség), Németh Attila (Várpalotai Üzemmérnökség), Fischer Norbert (Nagyvázsonyi Üzemvezetőség).

PALACKOZOTT VÍZ

A SZÓDA HAZÁJÁBÓL ÁSVÁNYVÍZFOGYASZTÓ NEMZET
–HAMIS ÁBRÁNDOK ÉS A NAGY MARKETING TRÜKK–

A palackozott vizekkel kapcsolatosan gyakran vetődik fel a kérdés: mi áll a folyamatosan növekvő fogyasztás háttérében, miért költjük a csapvíz árának sokszorosát a boltok polcain sorakozó termékekre?

John Jewell újságíró pár évvel ezelőtt az évszázad marketing trükkjének nevezte azt, ami miatt a töméntelen műanyag hulladékot termelő iparág felfutott.

Kevés olyan ételismiszer van ma Magyarországon, amelynek az egy főre eső fogyasztása évről évre olyan nagymértékben növekszik, mint a palackozott természetes ásványvíz – állapítja meg honlapján a Magyar Ásványvíz, Gyümölcslé és Üdítőital Szövetség. A magyarok lassan kezdtek el rászokni a palackozott víz fogyasztására, a kilencvenes évek elején az egy főre eső évi fogyasztás 3 liter/fő körül mozgott. A fogyasztás 1993-ban kezdett el lendületesen felfelé ívelni, innentől kezdve évente 20-30%-kal nőtt, és 2017-ben elérte az évi, fejenkénti 125 litert. Ezzel az eredménnyel az Európai Unió első négy országa között vagyunk – a szóda hazája igazi ásványvízfogyasztó nemzetté nőtte ki magát. Az eladás napjainkban is dinamikusan nő: a Nielsen felmérése szerint 2018 április végéig Magyarországon 332 millió liter ásványvizet, azaz 222 millió palackot adtak el 208,5 milliárd forint értékben. Az üzletág nemzetközi szinten is virágzik: a kétezres évek elején még mindössze 20-30 milliárd dollár volt a vízpalackozásban, egy előrejelzés szerint ez 2020-ra körülbelül 280 milliárdra fog ugrani.

Sok pénzt költünk tehát vízre, hiszen a palackozott ásványvíz ára 50 forintnál kezdődik, és ebből általában nem csak egyet veszünk. Igazán nem tűnik ez sok pénznek, de érdemes perspektívába helyezni a kérdést: a számot az ivóvíz árával összehasonlítva, akár könnyen félre is nyelhetünk. A csapvíz literjének ára ugyanis Budapesten körül-

belül 0,22 forint körül alakul, de még a csatornadíjjal kiegészülve is legrosszabb esetben 0,5 forintól van szó, tehát több mint 200-szorosát fizetjük ugyanazért a termékért.

Mi van a palackban?

Azt gondoljuk, hogy a palackban mégiscsak valami több lehet, mint ami a csapból folyik. Mi tehát az ásványvíz? Ásványvíznek nevezhetünk minden olyan terméket, amelynek összetételében az összes oldott ásványi anyag-tartalom eléri a legalább 500 mg/l-es értéket. Valójában azonban a meghatározott érték, sőt 50 mg/l ásványi anyag tartalom alatti értéknél is használhatják az elnevezést, ilyenkor annyi a megkötés, hogy a „csekély ásványi anyag-tartalmú” és a „nagyon csekély ásványi anyag-tartalmú” feliratot kötelező feltüntetni a csomagoláson. Emellett pedig még jelen vannak a palettán azok a termékek is, amelyek valójában a csapvíz palackozott verziói. Ami pedig általában a magyarországi csapokból folyik, abban körülbelül 300-500 mg/l között található meg az emberi szervezet számára fontos anyagok, a kalciumtól a magnéziumig. Az az érdekes helyzet áll tehát elő, hogy sokszor az ugyanolyan ásványi anyag-tartalommal bíró vizekkel kapcsolatban két, homlokegyenest eltérő módon viselkedünk: az egyikért pénzt adunk a boltban, a másikat pedig fogyasztás helyett gyakran a lefolyóba engedjük. Pedig az adatok szerint hazánkban a legtöbb helyen az ivóvízminőség megfelelése 95 százalék feletti. A vezetőkes

ivóvíz minőségi követelményeit európai uniós irányelven alapuló kormányrendelet szabályozza, és alapvető elvárás, hogy az mentes legyen a kórokozóktól, valamint az egészséget károsító kémiai és fizikai anyagoktól. Talán nincs is még egy annyira ellenőrzött ételismiszer a piacon, mint a csapvíz. A palackozott víz és a csapvíz összehasonlításakor természetesen meg kell említeni, hogy a csapvíz fizikai korlátok miatt leginkább az otthoni vízfogyasztást tudja kiszolgálni, míg a palackozott víz bárhol rendelkezésünkre állhat.

Mi a nagy trükk?

A feljegyzések szerint az első palackozott vizet 1767-ben adták el egy bostoni gyógyfürdőben – írja A palackozott forrásvizek természetes története című könyvében Francis H. Chapple. Az igazi üzlet azonban a 19. században kezdődött, amikor az üvegtisztítási technológia lehetővé tette a tömeggyártást, ennek köszönhetően 1856-ra már 7 millió üveg ásványvizet adtak el évente. Akkoriban két-féle fogyasztóra számíthattak a palackozók: a gazdagokra és a városlakókra. A gazdagok a különböző fürdőkbe tett kiruccanásaikból tértek haza néhány palack ásványvízzel, hogy tovább élvezhessék annak gyógyító erejét. A városban élők számára pedig ekkor még ez volt a legbiztonságosabb folyadék-beviteli opció. Ám az 1920-as évekre a legtöbb USA-beli városban elérhető lett az ingyenes, szűrt, klórozott víz – ami egyébként igen jót tett a köz egészségének. Mindennek ellenére a palackozott víz történetében ezután, az 1960-70-es években jött csak az igazi fordulópontra: megjelent a PET-palack, amely tovább egyszerűsítette és költségkímélőbbé tette a kis palackok tömegek számára tör-

tető előállítását, de ekkor indult a Perrier nevű francia gyár nagy léptékű, 5 millió dolláros marketingkampánya is, amelyben a palackozott víz tisztaságát, frissességét hangsúlyozták. Hamarosan pedig a márkák bővítették stratégiájukat, például sporteseményeken is megjelentek a palackokkal. De a cél és a háttérben meghúzódó asszociáció mindenhol egy volt: a palackozott víz fiataloságot, egészséget és a betegségekkel való megszabadulást ígéri. A bevezetőben említett marketing trükk pedig azt takarja, hogy számos kampány a palackozott vizet a cukros üdítők egészséges és ajánlott alternatívájaként prezentálta, miközben a palackozott víz valójában a csapvíz alternatívája – legalább százsoros áron. Az ásványvíz iparban igen találcsonyan használják az egészséges életmód holdkörtét a fogyasztás növelés érdekében.

Apró szépséghiba és a jövő

Nem szabad elfelejtünk, hogy miközben az ásványvizek marketingkampányai hosszantartó egészséget kínálnak, a palackozott víz ipara évente körülbelül 50 millió hordó kőolajat használ fel, a végtermékek által tartalmazott vízmennyiségnél több vízre van szüksége az előállítás során, illetve a PET-palackok gyártása révén több tízmillió tonna széndioxid-kibocsátásáért felelős – nem is beszélve a műanyag hulladékok problémájáról. Persze az ásványvíz ipar élenjáró szereplői is egyre inkább integrálják stratégiájukba a fenntarthatósági szempontokat, jelentős a fejlődés ezen a téren. Eközben a döntéshozók már dolgoznak rajta, hogy a közművek, így a csapvíz iránt is növekedjen a fogyasztói bizalom: tavaly, október 23-án az Európai Parlament elfogadta az ivóvíz minőségének és hozzáférhetőségének javítását célzó szabályokat. A tervek célja, hogy erősítsék a fogyasztói bizalmat a vízszolgáltatási hálózatban, terjesszék a csapvíz fogyasztását és csökkentsék a műanyagszemetet – a 2018-ban elfogadott műanyag-stratégia fontos eleme ugyanis, hogy 17%-kal csökkenjen a palackozott vizek fogyasztása. Ígyunk erre – egy pohár csapvizet!

(chikansplanet - Blog.hu)

KARITATÍV KEZDEMÉNYEZÉS IVÁNCSIK GERGŐVEL

Társaságunk is csatlakozott ahhoz a jótékonyági kezdeményezéshez, ami a Proveszprém és Iváncsik Gergő kezdeményezésére indult múlt év végén, karácsony előtt.

A kezdeményezés hírére még 2018 novemberében osztottuk meg, a kollégákkal e-mailen keresztül, valamint a BELSŐ Hírlevelünkben.

A karitatív kezdeményezés olyan gyerekek számára indított gyűjtést „cipősdoboz akció” keretében, akik a kórház gyermekosztályán kénytelenek karácsonyozni.

A megyei kórház engedélyével kezdődött a gyűjtés, ami kicsit nehézkesen indult, de a segí-

tőszándék nem maradt el. Társaságunk részéről 19 cipősdoboz készült, mely minden korosztály számára – az 1-3 évestől a 12+ kategóriáig – tartalmazott ajándékokat.

A főszervező, Korona Vivien Facebook oldalán az ünnep előtti héten megosztott képes köszönetnyilvánítása, az azokon látható gyermekek mosolya bizonyítja azt, hogy ez a kezdeményezés elérte a célját és örömet csalt a karácsonyukat a kórházban töltő gyermekek szemébe. Nekünk pedig öröm volt ezt látni, hiszen mi is, mint a gyerekek, néztük azt, hogy felismerjük-e az általunk csomagolt ajándékokat. (Felismertük. ☺)

S. E.

VÍZ VILÁGNAPI PÁLYÁZAT – 2019.

VIZET MINDENKINEK!

2019. március 22-én ünnepeljük a Víz Világnapját. Ebben az évben az esemény szlogenje: Vízet mindenkinek! Ez a jelszó pontosan érzékelteti, milyen nagy kihívás ma a világban, hogy minden egyes ember számára elérhető legyen a víz.

A Föld lakóinak egyötöde él vízhiányos területeken, itt az emberek, állatok, növények sem jutnak elegendő vízhez. Ha víz hiányában a növény és állattenyésztés korlátozott, akkor az ott élők nem jutnak elegendő élelemhez. A tiszta ivóvíz, a helyes higiéniai gyakorlat, WC használat, kézmosás, csatornázás elengedhetetlen az élethez, a betegségek megelőzéséhez és a gyermekek egészséges fejlődéséhez.

Az aszály és a vízhiány – egymással összefüggő jelenségek, amelyek gyakran súlyosbítják egymás hatásait – jelentős hátrányokat okozhatnak a leghátrányosabb helyzetű lakosság számára, kezdve az éhínségtől egészen az elvándorlásig. Ma 30 millió gyermek él a származási országán kívül. A migráció globálisan mindenki életét befolyásolja, nincs globális fenntartható

fejlődés, ha az emberiség jelentős részét hátrahagyjuk és több milliárd ember, ivóvíz hiányában a túlélésért küzd. Jelenünk és az eljövendő generációk sorsa múlhat azon, hogy miképp gazdálkodunk a Földön meglévő vízkészleteinkkel, hogyan óvjuk és hasznosítjuk vizeinket. Az idén kiírásra kerülő pályázatok mind azt a célt szolgálják, hogy ismerjük meg, milyen új kihívásokkal találkozunk Magyarországon, hol, milyen gondokkal szembesülnek a világ távoli területein és tudatosítsuk magunkban nap, mint nap azt a nyilvánvaló tény, hogy a vízhez való hozzáférés alapvető emberi jog.

E jeles nap minden évben más nézőpontból hívja fel figyelmünket a víz alapvető szerepére. Az idén kiírt pályázatok ezekre a megoldandó problémákra keresnek válaszokat, melyekhez a víz visszatérő és új barátainak egyaránt sok sikert és örömet kíván.

Immáron huszonharmadszor hirdett ez alkalomból pályázatot általános iskolások, valamint középiskolás diákok számára a BAKONYKARSZT Víz- és Csatornamű Zrt., a Magyar Hidrológiai Társaság (MHT) Veszprém

Megegyi Területi Szervezete, a Közép-dunántúli Vízügyi Igazgatóság Veszprém Megyei Szakmérnöksége, és a Pápai Víz- és Csatornamű Zrt. Régióinkban, a Veszprém megyei diákoknak meghirdetett pályázatra, a vízgazdálkodással, az ivóvíz-szolgáltatással, a szennyvíztisztítással és ezek egészségre gyakorolt hatásával munkahelyi, foglalkozási, környezetvédelmi vonatkozású feladatokra várunk! A „Vízet mindenkinek!”, címmel kiírt felhívásra az általános iskolások rajzzal és írásos dolgozattal, míg a középiskolások tanulmányokkal, fotókkal pályázhattak. A részletes pályázati felhívást a megye minden általános és közép fokú oktatási intézményének igazgatóságára eljuttatták a szervezők.

A pályázatra 48 iskolából érkeztek pályamunkák: 698 rajz, 32 tanulmány, 54 fotó és 4 egyéni ötletes pályamunka. A beadványok értékelése két csoportban történt: A BAKONYKARSZT Zrt. és a Pápai Vízmű Zrt. a szolgáltatási területük szerint osztottak a pályamunkákon. A BAKONYKARSZT Zrt.-hez 40 iskolából érkeztek pályamunkák: 530 rajz,

30 tanulmány, 54 fotó és 4 egyéni ötletes pályamunka. Ebből 21 iskola tanulói kaptak 67 díjat, amelyen szám szerint 78 diák osztózt, hiszen nemcsak egyénileg kidolgozott pályázati munkák érkeztek. A díjkiosztó ünnepségre március 20-án, Veszprémben, a Víziközmű Múzeumban került sor, ahol a Múzeum megtekintésére is lehetőség nyílt.

Az eredményhirdetés után a szervezők szendviccsel, üdítővel látták vendégül a gyerekeket az alábbi támogatók jóvoltából:

AGAPE-2000 Kft., ALIAXIS Kft., Aqua-Duo-Sol Kft., BAKONYKARSZT Zrt., BOROSLÁN Zrt., CONTROLSOFT Kft., Csapó-Kiss Ügyvédi Iroda, CSŐ-KÖTŐ Kft., CSŐ-TV Kft., DUVIÉP 2000 Kft., FULLTECH Kft., INTEREX-WAGA Kft., KRISTÁLY Kft., MACROTEL Kft., MÁRKÓSZOFT Kft., PUNK és TÁRSA Bt., PureAqua Kft., S&B Kft., SIK-VÍZ Kft., Sinus projekt kft., SZURMAI Mérnöki Iroda Kft., TECINFO Kft., TR-VILL. KFT., UNITRADE VILL. KFT., Veszprém TV Kft., VÍZKER Kft., ZSILIP 2008 Kft.

Szente Regina, a Kisfaludy Sándor Gimnázium (Sümege) tanulójának díjnyertes fotója

Chugyik Biborka, Csopaki Református Általános Iskola tanulójának pályázati rajza

A PÁLYÁZAT EREDMÉNYE

RAJZ

I. korcsoport (1 – 2. osztály)

1. díj: *Fodor Zsombor, Vida Barnabás, Kunzl Hanna* (mindhárom Balatonkenesei Pilinszky János Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola);

2. díj: *Spengler Boglárka, Szabó Kolos* (mindkettő Balatonkenesei Pilinszky János Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola);

3. díj: *Szűts Naomi* (Balatonkenesei Pilinszky János Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola); *Steidl Barna* (Radnóti Miklós Általános Iskola, Balatonfüred)

II. korcsoport (3 – 4. osztály)

1. díj: *Török Kuruc Sára* (Balatonkenesei Pilinszky János Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola), *Barna Szilvia* (Arany János Általános Iskola, Mezőlak), *Györgydeák Milos* (Balatonkenesei Pilinszky János Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola);

2. díj: *Vörös Viola* (SZÍN-VONAL Művészeti Iskola, Badacsonytomaj), *Csuti Báborka* (Arany János Általános Iskola, Mezőlak), *Spengler Csenge* (Balatonkenesei Pilinszky János Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola)

3. díj: *Varga Napsugár* (Arany János Általános Iskola, Mezőlak), *Mispál Dóra* (Balatonkenesei Pilinszky János Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola), *Páhi Nóra* (Keresztury Dezső Általános Iskola, Nemesgulács);

Különdíj: *Molnár Lilla Boróka* (Tatay Sándor Általános Iskola, Badacsonytomaj)

III. korcsoport (5 – 6. osztály)

1. díj: *Roik Erik, Kizmus Lilla, Major Dániel, Ékes Lara* (Kerek Nap Német Nemzetiségi Nyelvoktató Ált. Isk. és AMI, Magyarpolány);

2. díj: *Varga Benedek, Bolla Ádám* (Kerek Nap Német Nemzetiségi Nyelvoktató Ált. Isk. és AMI, Magyarpolány), *Hegedüs Zsófia* (Bakonynánai Német Nemzetiségi Nyelvoktató Általános Iskola, Bakonynána), *Horák Vivien* (Balatonkenesei Pilinszky János Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola);

3. díj: *Papp Bertalan, Bocsi Jázmin Hanna* (Balatonkenesei Pilinszky János Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola), *Chugyik Biborka* (Csopaki Református Általános Iskola);

Különdíj: *Kuti-Hajdúfy Zsófia* (Hriszto Botev Német Nemzetiségi Nyelvoktató Általános Iskola, Veszprém)

IV. korcsoport (7 – 8. osztály)

1. díj: *Dobosi Albert* (Nívegy-völgyi Német Nemzetiségi Nyelvoktató Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola, Balatoncsicsó), *Sulyok Boglárka, Czintula Zoé* (Kerek Nap Német Nemzetiségi Nyelvoktató Ált. Isk. és AMI, Magyarpolány);

2. díj: *Gál Sára, Kiss Kincső* (Kerek Nap Német Nemzetiségi Nyelvoktató Ált. Isk. és AMI, Magyarpolány);

3. díj: *Horváth Júlia* (Zirci Reguly Antal Német Nemzetiségi Nyelvoktató Általános Iskola), *Dénes Kristóf* (Molnár Gábor Általános Iskola, Ajka), *Kozma Kinga* (Bán Aladár Általános Iskola Rákóczi Telepi Tagiskolája, Várpalota)

TANULMÁNY

III. korcsoport (5–6. osztályosok)

1. díj: *Maródi Lili* (Ramassetter Vince Általános Iskola, Sümege),

2. díj: *Nyulasi Eszter* (Bán Aladár Általános Iskola, Várpalota), *Németh Szilvia Kitti* (Szentgáli Lőrincze Lajos Általános Iskola),

3. díj: *Padi Levente* (Bán Aladár Általános Iskola Rákóczi Telepi Tagiskolája, Várpalota), *Bagi Balázs, Kluitenberg Alex* (mindketten Bán Aladár Általános Iskola, Várpalota);

IV. korcsoport (7–8. osztályosok)

1. díj: *Szalai Patrícia Rebeca, Rotter Dávid és Rotter Krisztina* (mindannyian Bán Aladár Általános Iskola, Várpalota),

2. díj: *Pál Tamás* (Bán Aladár Általános Iskola, Várpalota),

3. díj: *Soós Csaba* (Bán Aladár Általános Iskola, Várpalota);

Középiskola (9 – 10. osztály)

1. díj: *Fülöp Kata* (Batsányi János Gimnázium, Tapolca)

2. díj: *Kálmista Anna* (Batsányi János Gimnázium, Tapolca)

3. díj: *Major Virág Rebeca, Balogh Kata* (mindketten Batsányi János Gimnázium, Tapolca)

Középiskola (11–12. osztály)

1. díj: *Lugosi Csenge, Bognár Alexandra* (mindketten Kisfaludy Sándor Gimnázium, Sümege)

FOTÓ

Középiskola (9-10. osztály)

1. díj: *Szente Regina* (Kisfaludy Sándor Gimnázium, Sümege), *Varga Vivien, Kocsor Kata Laura* (mindketten Batsányi J. Gimnázium és Kollégium Tapolca)

2. díj: *Ásványi Jázmin* (Batsányi J. Gimnázium és Kollégium, Tapolca)

3. díj: *Kovács Réka* (Batsányi J. Gimnázium és Kollégium, Tapolca), *Aschenbrenner Anna* (Kisfaludy Sándor Gimnázium, Sümege),

Különdíj: *Szebeni Gergely, Peszmege Anna* (mindketten Batsányi J. Gimnázium és Kollégium, Tapolca)

Középiskola (11-12. osztály)

1. díj: *Marósi Dávid* (Pápai Szakképző Centrum Faller Jenő Szakgimnáziuma, Szakközépiskolája és Kollégiuma, Várpalota),

2. díj: *Mohnár Benett* (Batsányi J. Gimnázium és Kollégium, Tapolca),

3. díj: *Keszey Anett* (Kisfaludy Sándor Gimnázium, Sümege).

Egyéb ötletes pályamunka

Különdíj: *Boros Zoltán, Dombi Réka, Gali Marcell, Goda Kende, Kiss Melinda, Korcsmár Mátyás, Padi Levente, Panák Gergő, Székely Botond, Szmulai Tessza, Fodor Kíra* (6. osztály, Bán Aladár Általános Iskola Rákóczi Telepi Tagiskolája, Várpalota),

Gárdonyi Emma, Hock Máté (mindketten Erzsébet Királyné Általános Iskola, Nyírad)

VÍZ VILÁGNAPI PÁLYÁZAT – 2019.

LUGOSI CSENGE:

MAGÁNYOS BOLYGÓ – NÉGY HÓNAP A SZEMÉTSZIGETEKEN

2027. 06. 19.

A Csendes-óceánon hajóztam, a Hawaii-szigetek felé. Emlékszem a sós víz illatára, a szélre, az érzéseimre, a gondolataimra, és arra, milyen izgatott voltam. Mindig is vágytam egy nagy területre, ami senkié! Amire talán még senki nem lépett, amire engedély nélkül építhetek házat, mert nem tartozik egy állam fennhatósága alá sem, senki nem tart rá igényt. Ami a térképen sincs rajta, ami a műholdon sem látszik, ami csak az enyém. Amit én nevezhetek el. Amire én telepítek állatokat, növényeket, ahol én élek a saját törvényeim szerint.

És akkor megpillantottam. Messziről látszott a monumentális, műanyag palackokból, flakonokból, zacskókból, tubusokból és még ki tudja miből álló szigetvilág. Néhány éve 56 000 km² körülire becsülték a területét, de azóta sokat nőtt, gyarapodott, többet, mint a létezése óta valaha. A nagyobb hegyek, púpok nem lebegtek, hanem sziklazátonyokra rakódtak le. Örömmel töltött el látni a helyet, a jövődöbéli otthonomat, ami felé nagy reményeket tápláltam.

Hajóm először egy vékony réteg szeméten haladt át. Ez még nem a valódi szigetek része volt, csak a környéke, ami majd egyszer tovább nő és gyarapítja az úszó kis ország kiterjedését.

A szemét egyre sűrűsödött, aztán egyszer csak megakadtam. Nem ment tovább. Ez már a szilárd rész volt, amire bátran léphettem.

Körülnéztem. Azonnal kiszúrtam magamnak a legnagyobb dombot, kiemelkedést, s igyekeztem felé. Biztos voltam benne, hogy onnét teljes egészében láthatom új birodalmam. A felfedezés izgalmát éreztem, mint talán azok, akik először tették Amerika földjére a lábukat, azzal a tudattal, hogy ismeretlen vidéken járnak, amit ők hódítanak meg.

Egy-egy palack legördült léptem nyomán, ahogy kapaszkodtam fel a hegyre, mint ahogy más terepen a kövek gördülnek le. Az én szigetemnek nem kő volt az alapja, de akkor mindent, ami alkotta, ugyanolyan szilárdnak és megrendíthetetlennek éreztem. Sőt, még biztonságosabbnak, ha arra gondoltam, hogy a hőmérséklet lassan, apránként emelkedik, s vele emelkedik az olvadó, sarki jégsapkák vízzel vegyült tengervíz is. Ezzel a szárazföld veszélybe kerül, de az én úszó szigetem akkor is menedéket nyújt. Ezekkel a gondolatokkal

értem fel a csúcsra. Leültem egy gumiabroncsra, s néztem a nap lemenő fényében tündöklő, kis világot, ahol élni fogok. Alattam, előttem, szinte végeláthatatlan messzeségben terült el a szemét, csak néhány foltban bukkant elő a víz a távolban.

Mikor leszállt az est, visszamentem a hajóra, s a tökéletes néven töprengtem.

Végül Magányos bolygónak kereszteltem a szigetet.

2027. 07. 10.

Mivel konyítottam a házépítéshez, nem vontam be másokat. Egyedül terveztem meg az alaprajzot és a modern technikával kiviteleztem egy könnyűszerkezetes, esztétikus, otthonos házat, amit berendeztem, megoldottam a fűtését és energiaellátását, az édesvizet a tengerből nyertem, hála egy új technológiának. Beköltöztem.

2027. 07. 15.

Megfeledkeztem az élelmezésről. A hűtőmben csak annyi van, amennyit a hajón legutóbb hoztam. De biztosan találok majd valami ehetőt és ebből a szempontból is önellátó lesz a Magányos bolygó. Kész az Első út! Mint a neve is mutatja, ez az... első út a szigeten, amit falapokból készítettem, gyorsan és egyszerűen, s amin robogóval lehet közlekedni. Remélem, hamarosan útrendszer hálózza majd be birodalmamat. Közben nekiláttam térképet készíteni róla. Természetesen csak szeméthegek, dombok és tengerszemek vannak. Növényzet nyomait eddig nem találtam, az állatvilágot még nem volt alkalmam felfedezni. Biztosan rábukkanok majd valami életre, hiszen eddig az építkezéssel elfoglalva nem figyeltem eléggé...

2027. 07. 24.

Nincsenek növények a szigeten, az már egyértelmű. Ott, ahol a hajóm áll, egy-egy flakonra zöldmoszat tapadt, ez minden. Felettem egy-két madár körözött, sok hozzájuk hasonló társuk holtestére bukkantam már. Nem tudtam, mitől pusztultak így, tömegesen, ezért fölvtágtam egyikük hasát. Teli volt műanyag kupakkokkal. Találtam viszont olyat is, amelyik nem evett hulladékot, csak néhány halat. Akkor viszont mi miatt múlt ki? Fókatelemek is kerültek az utamba. Egyikük szemetet evett, egy másik egy nylon zacskóba gabalyodva lelte a végét, a legfurcsább viszont az volt, amelyiknek a testét genyines sebek borították. A teknőshullákról ne is beszéljünk. A szeméttel köztudottan együtt járó bogarak, vagy patkányok sincsenek. Ha viszont vannak elhullott állatok, akkor élőknek is kell lennie. A teknős például köztudottan remek táplálék. Holnap lemerülök a hajóm közelében és körülnézek a víz alatt.

2027. 07. 25.

A tenger alja is hulladékkal teli. Élőlénnyel nem találkoztam, én viszont majdnem odavesztem. Belegabalyodtam egy nagy kupac, úszó kábelbe és nem tudtam szabadulni. Hosszas küzdelmet folytattam az életemért, miközben halálfélelmem volt. Végül a békatalpam feláldozásával, fáradságos közelharc után sikerült elindulnom a felszínre a felé,

de akkor a lebegő hulladék állta utamat. Már fogytán volt a levegő a tartályomban, mikor találtam egy helyet, ahol felbukkanhattam a felszínre. A szigetem környékén történő búvárkodással végeztem, többé nem próbálkozom vele. A baj, hogy amilyen hatalmas a Magányos bolygó, annak a többszöröse a terület, ahol a hulladék a víz alatt van. Az élelmezésről végképp le kell tennem, mert lehetetlen. Az állatok, amik itt vannak, mind tetemek vagy betegek a felszín alatt is. Kéthetente el kell mennem a legközelebbi, lakott szárazföldre, hogy mindent beszerezhessek, amire szükségem van, ilyenkor pedig szó szerint teli a hajó.

2027. 08. 16.

Új ötletem is kútba esett. Kísérletet végeztem. A ház közelében néhány méter átmérőjű mélyedést hoztam létre, amit feltöltöttem virágfölddel, műtrágyával, vitaminokkal, vettem egy könyvet a leg-sokoldalúbb kertésztípekéről és olyan magokat, palántákat, amik rendkívül gyorsan nőnek és szívósak. A magok nem keltek ki, a palánták elszáradtak tizenegy darab kivételével, melyek viszont természetellenes színűek, eldeformálódott alakúak, egyeseken furcsa dudorok nőttek, fejletlenül kicsik lettek. Olyan bizarrul festettek, hogy inkább nem kóstoltam meg őket. Próbálkoztam egy facsemetével is, amit máshol ritkíthatatlansága, gyors fejlődése, terjedése miatt nem kedvelnek. Kiszorít más fafajokat és rendkívül nehéz pusztítani. Hamarosan a levelein narancssárga pöttyök, törzsén kemény puklik jelentek meg, majd elszáradt. Még ellenálló gazfélékkel is igyekeztem, melyek a legszükségesebb viszonyokat tűrik, öntöztem, gondoztam őket, mégsem maradtak meg. Ha pedig nincs növény, márpedig lehetetlen ültetni bármit, akkor lehetetlen háziállatot tartani. Végképp lettem a betelepítéséről is. Úgy látszik, itt csak én élek. Egyetlen normális lény sem keresi fel a szigetet, ha pedig mégis, rövid időn belül elhalálozik. Először fordult meg a fejemben, hogy talán mégsem volt olyan jó ötlet a Magányos bolygóra költözni.

2027. 08. 21.

A hőség elviselhetetlen volt az utóbbi napokban. Bent a házban jobb volt, de odakinn egyre jobban égette a bőröm. Nem is értem, eddig, hogy nem vettem észre. A műanyag hulladék felforrósodott, egész nyáron szívta magába a hőt, s most olyan, mint egy fortyogó kazán. Egyes részeken az anyagok megolvadt, aprózódott állapotban állnak, veszélyes részeket alkotva a szigeten. Szerencse, hogy az éjjel lehűlést hoz. Akármilyen furcsán hangzik, eddig egyáltalán nem éreztem rossz szagokat a szeméthalmokon (leszámítva az elhullott állatokat), de most, valahogy a hővel azok is ott imbolyognak a levegőben.

2027. 09. 03.

Hatalmas vihar tombolt már negyedik napja, rázkódott bele a sziget, ahogy a hullámhegyek tomboltak. Cseppet sem éreztem már olyan szilárdnak, nyugodtnak és biztonságosnak a „talajt” a lábam alatt, sőt, úgy éreztem, mintha bármelyik pillanatban kicsúszhatna alólam az egész, s elnyelhetne a tenger házastól. Ez egyelőre nem történt meg. Összetört a kedvenc vázám és a fejemre szakadt az egyik szekrény. Az élelmiszer készletem elfogyott, mint a tisztasági szerek, ebben az időben viszont egyiket sem tudom pótolni a szárazföldről. Imádkozom, hogy túléljem ezt a természeti a csapást, aztán ha túléltem, majd azért imádkozom, hogy eszembe jussék valami megoldás stabilizálni a szigetet a viharokra.

2027. 09. 18.

Most, hogy így, csaknem három hét elmúltával visszagondolok, nem volt olyan vészes a vihar, de tudom, ha újra részem lenne benne, megint elővenne az a hányinger, ami akkor, pedig sosem voltam tengeribeteg. Azóta már kétszer elhajóztam bevásárolni. Elkezdtem még egy utat építeni, és távoli kirándulásokat tettem a sziget meszszebbi pontjaira. Amilyen csodálattal töltött el az első napokban, most olyan egyhangúnak és unalmasnak találtam. Mintha hosszú ideje egy sivatagban lennék. Ugyanúgy remeg előttem a levegő a színes palackok fölött, s ugyanúgy látok néha délibábót. Azért mégsem olyan, mert a sivatagban legalább lehet remélni, hogy megpillantasz egy fücsomót vagy egy oázist, itt viszont csak a szemét van.

2027. 09. 30.

Ágynak estem. Egyre rosszabbul vagyok. Fáj a fejem, csak homályosan látok, óránként többször hányok, s a bőrömön a fókán látott sebek jelentek meg kiütésszerűen. Aggodalmam fokozta, hogy ezen a napon ép, egészséges, erős fogam hullott ki, valamint majd egy marék hajam. Mintha súlyos vitaminhiányban szenvednék, pedig az enivaló, ami a hűtőben van, minden szükséges tápanyagot tartalmaz, plusz vitamint is szedek. Arra gondolok, hogy talán... a hulladék bocsát ki olyan sugárzást, ami hosszabb távon ilyen tüneteket vált ki.

El kell mennem innét, mielőtt úgy végzem, mint az állatok. Csak lenne annyi erőm, hogy felálljak. Muszáj lesz. Nem várhatok, amíg jobban leszek, mert a jobbulás csak innét távol várhat rám.

2027. 10. 11.

Amennyire erőmből telt, minden tulajdonomat, bútoromat elszállítottam a hajóra, s átköltöztem rá, az üres házat pedig leromboltam, nehogy valaki megpillantva azt, lakhatónak vélje a Magányos bolygót. A hajóval csak annyira mentem messzire, hogy az első szemétsomókat épp elhagytam. Hosszabb útra nem mertem még vállalkozni ilyen állapotban. Csak feküdtem az ágyon, de már megjött az étvágyam.

2027. 10. 19.

Elindultam hazafelé. Néztem, ahogy a szemétsziget eltűnik mögöttem, a hely, ahol négy hónapot töltöttem, amiről azt hittem, tökéletes otthon lesz, közben pedig a pokol volt.

Jó lecke volt nekem. Eldöntöttem, hogy amint a régi házamban leszek, s teljesen kiheverem a betegségem, minden erőmmel támogatni fogom az úszó hulladéktömeg eltávolítását. Akkor is, ha lehetetlennek tűnik, minden ötletet pártolok, s lebeszélésem azokat, akik pont az én néhai érveim miatt jónak tartják, talán a jövő új kontinensének. Mi teremtettük, nekünk kell megsemmisíteni. Hihetetlen dolgokat tapasztaltam rajta, sosem hittem, milyen hatásai lehetnek az egyszerű hulladéknak. Azt, ott nem lehet létezni hagyni. Nem egy menedék, hanem egy nagy folt, amely egyre nő, senkihez sem tartozik, ami egy államnak sem kell, amit nem jelölnek a térképen vagy a műholdon, s ami szépen, lassan felemészti a környékét, majd az óceánt, megöl mindent, ami rajta próbál élni. Én tudom a legjobban.

Ott, a Magányos bolygón csak a halál marad meg.

LET THERE BE ROCK!

BÁLI BULI PALOTÁN

Idén, huszonhetedszer gyűltünk össze, több mint kétszázad magunkkal, hogy közösen eltöltsünk egy remek estét, és a dolgoz mindennapok hajszájából kiszakítsuk magunkat.

A farsangi hagyományoknak megfelelően, nagy várakozással és emelkedett hangulatban érkezünk a helyszínre. A palotai báli buli vendégseregét idén is a várpalotai Thury vár díszterme fogadta kegyeibe. A szépen berendezett és ízlésesen feldíszített terembe belépve szinte érezni lehetett, hogy a jókedv majd szét fészíti az ódon falakat. A címben idézett dálnak megfelelően a zenét szolgáltató Búgócsiga együttes:

„Csajkovszkij felszólítására, miszerint:

Legyen hang!

Keltettek hangot.

Legyenek fények!

Villogtattak fényeket.

Legyenek dobok!

Püföltek dobokat.

Legyen gitár!

Nyűttek gitárokat.

És eljövend!

A rock and roll megszületett!”

De mindnyájan tudjuk, hogy az igazán jó buli fokozatosan indul be és úgy éri el a tetőpontját. Mindeme betetőzésig egy finom, bőséges és változatos svédasztalos vacsora elköltésén és némi hangulatfokozó nedű (melyhez nagyban hozzájárultak a Lon-

csosi baráti kör által készített finom boritalok) elfogyasztásán keresztül vezetett az út.

A baráti beszélgetést és a fergeteges táncot csak akkor hagytuk abba, mikor a meghívott vendégművésznő, Szandi (Pintácsi Alexandra) a színpadra perdült, és elképesztő vitalitásával és csodálatos hangjával elbűvölte a közönséget. Miután az énekesnő a magával ragadó előadása után méltán learatta a neki járó tapsot, a feltűzött bálozók ismét a táncparketre perdültek és ismét hódoltak Terpszikhoré múzsza tudományának.

A dévaj mulatozást az éjfél energiá utánpótlása (ami ismét egy finom vacsorát jelentett), és a tombola húzás követte. A tombolán igen értékes nyereményeket vonultattak fel a szervezők, akiket a Fortuna kegyeiért versengő vendégek jóval több, mint ezer tombolajegy megvásárlásával jutalmaztak. Reméljük, hogy a főnyeremény (ami egy hetes üdülés Mallorcán) jó helyre került, és a Baleár szigeteki napsütés segít majd felidézni a vidám várpalotai estét.

Végezetül nem is marad más hátra, mint, hogy hálatelt szívvel gondoljuk jókedvünk felcsigázóira, a Várpalotai Üzemmérnökség páratlan kollektívájára és az ebből a remek csapatból is kiemelkedő Makai, Skobricsné, Horváth, Kemény és Lujber kollégáinkra, azaz a Csipet Csapatra.

S. F.

